

Народна Сила

LA FORCE NATIONALE.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА И ЛИТЕРАТУРА.

В. „НАРОДНА СИЛА“
ИЗЛИЗА

Единъ пѣтъ въ седмицата.

Събота.

Цѣната му е:

ЗА	ГОДИНА	10	ЛЕВА
ЗА	1/2	"	5 "
ЗА	1/4	"	3 "

ЕДИНЪ БРОЙ 25 СТОТИНКИ.

Волята е сила

Безъ сила нѣма
свобода.

Безъ свобода нѣма
животъ.

Писма, ръкописи, статии и пари се испра-
чатъ до администрацията на вѣстникътъ.

За обявления се плаща по 15 ст. на
рѣдъ за първо печатание, а за вѣско по-
вторяние по 10 ст.

Неплатени писма не се приематъ.
Ръкописи назадъ не се връщатъ.

ЕДИНЪ БРОЙ 25 СТОТИНКИ.

Съ настоящиятъ 12 брой вѣстни-
кътъ ни свършва тримѣсечието си и по-
неже много отъ абонатитѣ ни не сж
исплатили стойността му, за това умо-
ляваме послѣднитѣ да внесжтъ абона-
мѣнта си, поне за полученитѣ броеве
прѣзъ истеклитѣ до сега три мѣсеца.

Съ това Г. г. абонатитѣ ще подо-
бръжтъ не малко издаването на вестни-
кътъ „НАРОДНА СИЛА“.

Плѣвень, 7 Априлий 1890 год.

Человѣческиятъ родъ въ поли-
тическия и общественото си жи-
вѣние, въ политическитѣ и общест-
веннитѣ си борби винаги се стреми
къмъ онези рационални начала, въ
основанията на които личността,
както и обществото намѣрватъ свое-
то благувание. Ако науката и иску-
ствата правятъ промена въ напре-
дѣка на обществата, то и въ ус-
ловията на общественния животъ ще
има изменение. Това е истина, защо-
то колкото повече обществото или
народа се развива умствено, толко-
ва повече се съзнава положението
— пѣтя къмъ доброто и прогрѣса.
Движенията, които днесъ забѣлѣзва-
ме въ политическия и образования
свѣтъ сж интересни по своята съв-
ременностъ. Запознаването ни съ
тѣзи съвременни работи е твърдѣ
интересно за насъ, защото не е ли
да знае чловѣкъ въ какво положение
се намиратъ народитѣ, които
живѣятъ въ послѣдната половина на
XIX столѣтие. Ако нѣкога борбата, е
кипела защото религията, феодализма,
и монархизма сж били въпроси важ-
ни и необходими за вѣкатъ, ако на-
родитѣ сж били плашени отъ Ати-
ла и Напалеона, ако разума е горенъ
и сковаванъ отъ папата и Инквизи-
цията, то всичко това не е можло
да съзида на вѣки едно велико дес-
потическо царство, не го е направила
трайно, а на противъ е причина за пѣтя
да се иви едно по прогрѣсивно чело-
вѣчество съ по нови условия и новъ
животъ. Такива работи ся вършатъ
днесъ, но не въ такава старовѣковна
форма. Днесъ въ свѣта нѣма нѣкой
глунавъ кръстоносенъ походъ, днесъ
има работнически въпросъ, борби за
самозащита, и стремление за самосто-
ятелно и независимо държавно или
общинско управляване.

Това исказахме като въведение
на туй, що има по на долу читате-
ля да види.

Ни единъ въпросъ, за сега, не
е толкова интересенъ освѣтъ въпро-
са: какви трѣбва да бждатъ наши-
тѣ партии и какво трѣбва да бжде
тѣхното начало. Ний имаме едни
много изглупавели партии, защото
тѣ не съществуватъ съ принципи
и идиали, а съ надѣжди и измама.
Въ тѣхното партизанство ний не
виждаме бждѣщето на българския
гражданинъ. Въ тѣхната борба ний
срѣщаме надѣжда и измама, а въ
тѣхната цѣль, съзираме една само-
надѣянностъ: „Нашитѣ ще побѣдятъ,
защото обѣдихме (т. е. измавихме)
болшинството, и ний ще свалимъ
тѣзи, ще властвуваме вече“. Въ та-
зи самонадѣянностъ ний не намира-
ме нищо полѣзно за Българския
гражданинъ и интереситѣ му. Не на-
мираме никакъвъ общественъ или
държавенъ идиалъ, съ една дума,
намираме лажята и грубоститѣ, кои-
то нашитѣ опозиционери, партии,
употрѣбляватъ за да си постигнатъ
властолюбивитѣ цѣли.

Нека кажемъ нѣщо за тези пар-
тий у насъ, хората на които, въенол-
зувани отъ незнаието на нашата по-
проста маса, искатъ Русско влия-
ние, Русско покровителство. Повече-
то отъ нашитѣ хора сж прости и
работни, а това имъ много пречи за
да могатъ да се запознаятъ съ нѣ-
кой грозни работи, които покрови-
телката Руссия не извършва надъ
друго, освенъ надъ своята рая, своя
народъ. Добрѣ би било, ако наши-
тѣ хора, по проститѣ и работнитѣ,
знаяхъ добре положението на Ру-
ския народъ, работитѣ на Русското
правителство и мненията на по раз-
вититѣ хора въ Руссия, защото въ
такъвъ случай лесно ще направимъ
сравнение, гдѣ по добрѣ се живѣи
и какво властвуване е по добро:
Русското ли т. е. чуждото или на-
шето си, т. е. независимото. И ако
да бихъ узнали нашитѣ хора за
онѣзи истенски грозни работи, кои-
то Русското правителство извършва
надъ своитѣ хора, хемъ учени хора,
то българина съ своята нетърпи-
мостъ би избърборалъ нѣкоя непри-
ятна истина противъ монархизма на
русското царство, нѣшто като по-
прѣжня, свойственна на свободния
българинъ, кога иска да представи
негодуванията си противъ тирания-
та било отъ руссия или турцитѣ.

Тези наши хора, които плачатъ
за руссия, които не могатъ да жи-

вѣятъ безъ нейното покровителство,
тези именно хора, които на дѣсно и
на лѣво псуватъ всичко българско
и които сж особена партия, (опози-
ция) тѣ за всичко лажятъ. Нека да
отидатъ тѣ въ руссия, да се засѣ-
лятъ, понеже спорѣдъ тѣхъ Руссия
е добра, и нека си позволятъ да
продуматъ нѣщо лоше не противъ
русското правителство, а само про-
тивъ единъ расиленъ на нѣкоя по-
лиция, че да видимъ нѣма ли да ся
намѣри най послѣ негдѣ изъ Томе-
ката областъ. Днесъ у насъ се из-
даватъ различни вѣстници и списа-
ния отъ опозицията, но незнаемъ за-
що нашитѣ опозиционери и превра-
таджий не ся събератъ въ Москва
и тамъ да почнатъ да издаватъ нѣ-
кой „9 Августъ“ или нѣкой „Народ-
ни Права“. Защо не ся събератъ на-
шитѣ искатели на русско влияние
и покровителство въ Руссия и да
почнатъ да говорятъ за свобода, не-
зависимостъ, за народъ и народно
право? Но не, това и тѣ не бихъ го
направили, защото числото на чинов-
ницитѣ въ Руссия днесъ се удвоява.

Послѣднитѣ вълнения които се
сдучихъ въ Руссия и за слѣдствие-
то на които телеграфътъ не пре-
ставж да съобщава за ужаситѣ,
които сж вършатъ не по право и
свобода, а по тирания и царски за-
кони. Прѣди нѣколко врѣме, единъ
Английски мъжъ, Г-нъ Канинъ, въ
едно свое съчинение извади на яве
безобразията и тиранията, които се
извършватъ надъ Русскитѣ политиче-
ски престѣпници, заточени въ сибиръ,
отъ царскитѣ чиновници. Тжъзъ кни-
га на Канина, произведе ужасъ на
много хора въ Европа и послѣдствие
на нея вѣстницитѣ сж отзовахъ
твърдѣ неблагоприятно за Руссия—
нѣщо като желание за възможностъ
да ся премахне такова зло отъ стра-
ната на Русското монархическо управ-
ление.

Слѣдъ това вѣстницитѣ почна-
хъ да съобщаватъ за нѣкои неприят-
ни движения, произведени въ Мос-
ковскитѣ и Петербургскитѣ уни-
верситети и институти.

Съобщението за самоубийството
на единъ офицеринъ въ Руссия, кой-
то се самоуби за това, че му е би-
ло невъзможно да убие царя, по при-
чини, че ще пострада цѣлото му се-
мейство па и вѣнчки други негови
родници, приятели и комшии, е твър-
де неприятно за Руссия, за което и

забранява на своите вѣстници да пишатъ за това. Разбира се, че въ една такава държава, гдѣто политическиятъ заточеници катадневно уголѣмяватъ числото си, гдѣто произвола на чиновницината зема връхъ и надъ право и надъ закони, гдѣто свободата на словото и на мисълта е турено преграда и гдѣто не царува друго, освѣнъ чиновническа анархия, гдѣто надъ народното нещастие, тлъстятъ бюрократитѣ и добруватъ шпионитѣ, че тамъ всичко трѣбва да става скрито и тайно. Но колкото тайно да се върши този тиранизмъ отъ страна на царскитѣ чиновници, още по тайни работи ся вършатъ за да ся строполи това зло. Въ Россия, не е като въ наша България. Въ Россия нѣма партия подъ имената на такива властолюбци като: Цанковисти, Каравелисти, Радослависти, каквито въ насъ, въ русия хората не ся борятъ да свалятъ министри и да качятъ на тѣхно мѣсто други, въ русия се води борба за свобода и животъ. Тамъ се води борба не за властъ, а противъ властъ. Тамъ се води борба да ся създаде единъ случай за едно учредително събрание, което за вѣкатъ ще бѣде ново, а за монархията — чудо.

Писмото на Г-жа Цимбрикова, отправено отъ нея до руския царъ не е написано съ цель да похвали работитѣ на рускитѣ власти, а напротивъ да ги укори и да докаже на царя тиранията, която днесъ руския народъ търпи въ време кога той богопомазанно царува. А добръ ли е направила Цимбрикова съ тѣзи постѣпка? Ще кажемъ само че тя е вече въ хапаната, заключена и подъ стража. Смѣлостта на Цимбрикова е оправдателна. Като жена учена, талантива, тя не е можяла да истърпи тиранията която е видела, че ся извършва надъ единъ нещастенъ и убитъ отъ монархизма народъ. Цимбрикова е съзнала положението на руския гражданинъ, съ-

знала е до колкото ужасно е скована свободата на мисълта и словото и всичко това тя казва на царя така; „Ваше Величество! Законитѣ въ отечеството ми прислѣдватъ и наказватъ свободното слово. Всичко що е честно, въ Россия е осѣдено да глѣда, какъ мисълта ся прислѣдва отъ едно произволно правителство Ний сме свидѣтели на моралното и физическото смазване на младежта, както и на ограбване и измѣчванието на единъ народъ. Нъ свободата, Господарю, е елементарната нужда на единъ народъ и рано или късно ще удари часътъ, въ който гражданитѣ като изгубятъ търпение, ще заговорятъ съ мъжки гласъ и тогава Вашата властъ ще бѣде принудена да отстъпи.

Така Цимбрикова захваща писмото си. По нататкъ тя казва: „Въ живота на хората има минути въ които тѣ сж засрамватъ отъ млчанието си, и тогава тѣ жъртватъ всичко, даже и това що имъ е найскъпо и извикватъ на онова лице, което държи въ ръцетѣ силата и властта: Поглѣдни какво ти допускатъ да се върши, какво ти работишъ съ твое и безъ твое знание“.

Мислитѣ, които Цимбрикова искава на царя, сж не за нейна полза а за свободата и правата на целъ русски народъ. Нека сега да сждимъ какви сж нашитѣ покровители, за които нѣкой наши неразбранцини плачатъ и посягатъ за русско влияние, когато тѣ сж нуждаятъ за такава свобода каквато ний въ Турско врѣме. Ако „Народни права“ въ бр. 167 е привелъ писмото на Цимбрикова съ тази забѣлѣжчица: „Счетохме за нужно и то при днешнитѣ само обстоятелства въ страната да дадемъ на читателитѣ си въ преводъ писмото на Г-жа Цимбрикова, за което се говори въ цѣлия Европейски печатъ и въ което ся срѣщатъ толкова сходни страници, съ тѣзи що ся познати вече намъ“,

то е само за това за да си напомнимъ читателя за онѣзи блаженни времѣна когато Радославовъ бѣ Министръ. Отъ писмото на Цимбрикова читателя нема да укори днешното ни положение, а ще разбере положението на россия, което „Народни права“ защищава.

ПАКЪ ПО ПЪТИЩАТА.

Въ единъ отъ минжитѣ си бройове говорихме върху пѣтищата у насъ и безъ да довършимъ статията си върху тоя въпросъ, бѣхме принудени, да я скратимъ по причина, че имахме много натрупанъ материялъ, а пакъ мѣстото, което имахме на разположението си въ листътъ ни, бѣше твърде малко; та за това ся повръщаме днеска отъ ново върху тоя, отъ най голѣма важность, за отечеството ни въпросъ.

Отъ малкото шосейни пѣтища, които имаме днеска, нито единъ е въ състояние таково, щото, да предоставя свободенъ ходъ по него зименъ день, на пѣтищитѣ, които би пожелали, да минжтъ прѣзъ страната, наша стара Планина, защото по него врѣме (зимска) по нейното чело вѣятъ буйни вѣтрове, които въ бързото си течение освѣнъ че приносятъ цѣли снѣжни планини (прѣспи) и ги трупжтъ гдѣто имъ е угодно, които заличяватъ шосейнитѣ пѣтища и така спиратъ циркуляцията по тѣхъ; нъ още всичко живо което срѣщнатъ, грабватъ го и безъ никаква милость, го пращатъ въ джното на дълбокитѣ близки пропасти, отъ гдѣто нѣма връщание; тѣй щото не ся минува зима, прѣзъ която планинскитѣ бури да не глжтнуватъ по нѣколко челоуѣци. Безъ прѣувеличение, може се каза, че всяка зима Планинскитѣ проходи сж затварятъ за много дни и *Дветѣ България* (Севѣрна и Южна *Дветѣ половини* на България) останватъ рездѣлени. — Разединени и

ПОДЛИСТНИКЪ.

Секретно предписание.

Продължение отъ брой 11.

Звягинъ. Туй е все равно . . . ами какво е той приказвалъ?

Щуракъ. А казваше той: напжлни ми джлжтж!

Звягинъ. Не, за неприятеля той какво приказваше?

Щуракъ. За неприятеля? Че тѣ сж като серсеми, че напраздно стрѣлятъ.

Анна Ив. Охъ! защо ли го слушате; той се за праздни работи си бърбори . . . Не, Звягинъ, вий съвсѣмъ ми не разбрахте . . . и лицето съвсѣмъ не прилича на неговото лице . . . Носѣтъ като че ли нее неговъ; вий сте му турнали на носѣтъ нѣщо като шикалка.

Звягинъ. Г-жо Анно, туй не е шикалка, то е сѣнка. (Въ туй време Щуракъ дебишкомъ се приближава и глѣда портрета).

Анна Ив. Не е той, съвсѣмъ не е той! (Къмъ Щурака). Ами ти какво глѣдашъ? . . . Позна ли го? . . .

Щуракъ. Какъ да го не позная? Живъ стои . . . Ето сжщо тѣй наежваше, когато го доведоха при насъ . . . Все си бърмочеше: Алла! Алла!

Анна Ив. Ти какъ мислишъ кой е тозъ?

Щуракъ. Махмутка съ дебѣлия носъ, въ Батумъ го хванахме . . . приятель ми бѣше . . .

Звягинъ. Махни се ти отъ тука! Ти нищо не разбирашъ . . . (блѣсква го). Поводе те ми, Г-жо, да го свърша. Стигатъ ми само 2-3 часа спокойно да поработа и тогава всичко ще се изглади.

Анна Ив. 2-3 часа! Вий можете да располагате съ цѣлъ день до утрѣ.

Звягинъ. Туй работата че не мож, Г-жо; азъ съ този портретъ вчера си спечелихъ щрафъ! . . . Мень полковника мя назначи да наглѣждамъ, когато пекѣтъ за баталеона хлѣбъ; а азъ съвсѣмъ забравихъ и отидохъ въ гората да рисувамъ . . . Търсили мя и не можѣли да мя намератъ; Тѣй безъ мене замесили и квасѣтъ . . . Сега хлѣбѣтъ се оказа съ лошо качество и икономията отъ брашното я нѣма. Ако днесъ да узнае полковника, — бѣдж! Азъ даже се боя да се срѣщна съ него: той на минутата ще мя арестува. Тогава какъ ще рисувамъ портрета?

Анна Ив. А вий ето какво: почитайте . . . Боитѣ у васъ ли сж?

Звягинъ. У мѣнь сж Г-жо!

Анна Ив. (Като показва на първата врата). Елате тука . . . Тукъ азъ имамъ малкъ будуаръ и свѣтълъ; тукъ мѣжа ми никога не влиза . . . Тукъ нѣма кой да ви намери, и дорисувайте

спокойно портрета.

Звягинъ. Ами какъ ще бѣде, ако би да мя назначатъ въ нѣкой нарядъ? . . .

Анна Ив. Ако-би! ако-би . . . ако вий наченете да ми противорѣчитѣ, то азъ на основание на 35-та статия отъ Дисциплинарния уставъ ще ви накажа съ ограничение правата за мойта къмъ васъ благосклонность и отъ другитѣ знакове за отличие въ безпорочно преминавание службата при мойта особа . . . Влизайте!

Звягинъ. Слушамъ; (Влиза).

Анна Ив. (Къмъ Щуракъ). А ти глѣдай . . . сега вече можешъ да не вардишъ за полковника; но ако той дойде тука, на, гу—гу! на него за туй, че подпоручика е тука, и какво съ нѣго правимъ . . . туй е скрипомъ отъ него . . . Тази картина е подарѣкъ за него, за утрѣшня день; та той за сега не трѣбва да знае . . . разбирашъ ли? . . . Слушай ми командата: азика ти подъ юзда да бѣде! Не мигаи! Ушитѣ остри да бждатъ . . . Помни! (Излиза подиръ Звягинъ).

II

Щуракъ самъ; послѣ Полков. Леонтиевъ.

Щуракъ. И какво измислюватъ, Господи! подарѣкъ за именния день . . . и като каква рѣдкость! Па още ми казва: Ти не разбирашъ! — Ачи какво —

На сичко това причината, въ дѣйствителност, не е: нето лошото настрояние на самодивитѣ, които тѣй але направляват буритѣ къмъ нашитѣ планински проходи, нето пъкъ мете орологическитѣ промѣнения прѣзъ годината; а самитѣ наши пжтица.

Сичкитѣ наши учени хора знаятъ, че добритѣ пжтица сж единичкитѣ канали, прѣзъ които тече богатството въ опая страна, която ги притежява въ по-добро състояние и количество, та за това Римлянитѣ и други стари народи (прѣди хиляди години) всичко се стараяхж, да си направятъ добри и гладки пжтица, като ги покривахж даже и съ издѣлани плочи, като не ся спирахж прѣдъ никакви припятствия; а колкото за модернитѣ; то тѣ вѣче успѣхж да пробиватъ и най твърдитѣ планини съ една чудесна бързина и лѣсна; тѣй щото ний сме най послѣднитѣ въ това отношение. — Днеска нѣма държава на свѣтътъ, може ся каза, която, да нѣма пробити пжтица (тунели). —

Ако у насъ се устроише поне единъ постояненъ добъръ планински проходъ, най паче мѣжду Троянъ и Карлово, то той ще принесе на нашето отечество такава голѣма полза, въ повече отношения, щото ще състави цѣло блаженство за страната, като ся има прѣдъ видъ.

1) Че разстоянието мѣжду тия двѣ точки (Карлово и Троянъ), по права линия, съставлява най кжсото пространство, по цѣлата стара планина мѣжду дветѣ половини (Севѣрна и Южна) на България, слѣдователно, най сгоденъ пунктъ за проходъ.

2) Че тоя пунктъ именно ся пада въ сърдцето на България — на срѣдѣтъ и.

3) Че именно мѣжду горепомѣнатитѣ две точки може ся направити единъ тунелъ, устроението на когото

то ще струва най-малко разноски, отъ колкото на която и да би било друга страна прѣзъ планината.

4) Че тоя пжтъ, Карловско - Троянски тунелъ не само, че ще бжде най кжсата съединителна връска на дветѣ половини отъ нашето отечество, нъ ще съставлява такожде и най краткийтъ и най евтенитѣ мѣжду-народенъ пжтъ за България.

5) Че въ търговско отношѣние, тоя пжтъ ще въздигне твърде много градоветѣ: Свищовъ, Никополь, Плѣвенъ, Ловечъ, Троянъ, Карлово, Сопотъ, Калоферъ и Пловдивъ.

6) Че въ стратегическо отношение той прѣдставлява най-голѣма важностъ за България, защото военнитѣ гарнизони отъ градоветѣ: Варна, Шуменъ, Русчукъ, Видинъ, Ломъ, Плѣвенъ, и Пловдивъ, ще могатъ свободно, да ся движатъ, когато пожелаатъ (прѣзъ цѣлата година) отъ Севѣрната къмъ Южната половина на България и обратно.

7) Че желѣзната линия, която ще прѣминува мѣжду Плѣвенъ и Ловечъ, ако пустне единъ клонъ прѣзъ тоя тунелъ до Карлово, то той ще съставлява едно улеснение Non plus ultra за търговцитѣ и войската въ движението имъ.

8) Че направата на тоя родъ пжтъ (тунелъ) колкото и да струва на държавата то тя може да си вземе израсходванитѣ пари, като наложи известна такса на проходящитѣ и прѣкарвание на стокитѣ.

9) Че Държавата може, да избѣгне, да извади изъ касата си пари за построяванието на тоя Тунелъ, като образува Акция отъ нуждната за тая цѣль, сума и ги прѣдложи за копувание отъ страна на гражданитѣ.

Като си позволимъ да искажемъ своето скромно мнѣние върху горепомѣнатия въпросъ, ний смѣемъ още да се надѣемъ, че при взаимнието му подѣ внимание отъ страна на когото трѣбва, ще усмѣли не

държалъ?

Щуракъ. На тавана.

Леонтиевъ. Ами тамъ не е ли топло!?

Щуракъ. Тепло, вашеское благородие.

Леонтиевъ. Ами зацо ги не тури въ мазѣтъ? Нима азъ ти не казахъ да ги туришъ тамъ.

Щуракъ. Тамъ е заключено, вашеское благородие.

Леонтиевъ. А готварката кѣдѣ е? на черно море шо-ли? Ти неможя ли да поискашъ отъ нея ключа? . . . (Пакъ отива къмъ прозореца и пие водж). Какъвъ слуга ми си е попадналъ? . . . Ти си взводно чучело, и повече нищо . . .

Щуракъ. Точно тѣй, вашеское благородие.

Леонтиевъ. И зацо-ди само тя още тѣрия? . . . (Преминава отъ лѣвата му странж). За мѣнъ се полага добъръ вѣстовой, когото искамъ мож да зема . . . а азъ тя още държя толкова време става, и за какви-ли достойнства? (Повдига си рамената и преминава на дѣсно).

Щуракъ. За усърдие, вашеское благородие!

Леонтиевъ. Какво е твое то усърдие? — Пиетитѣ и чашитѣ ми да трошишъ, и приказанията да преинавашъ?

Щуракъ. Радъ старатся, вашеское

само всичкитѣ жители отъ интересующитѣ ся, по прѣдметътъ, градове, нъ и цѣлиятъ Български народъ ще ся притече да спомогне за оплитанието на единъ подобенъ народенъ венецъ (Тунелътъ), който не само, че ще стегне дветѣ половини на България, нъ още ще остане на главата на тая вѣсточна красавица За да блесци и сияе на всички страни по отечеството на Българина и раздава благодатъ на всекжде, като сжвременно прѣдставлява единъ вѣченъ и не изгледимъ паметникъ на великиятъ актъ като денътъ: Съединението, който не само ще свидѣтелствува въ бжджще за любовта на Българина къмъ родътъ си, нъ още ще показва, че той не щади никакви жертви, когато ся касае за доброто на отечеството му, а най вече за направата на единъ тунелъ прѣзъ Стара планина, който, освенъ, че самъ по себе ще бжде единъ великъ актъ, нъ още ще увеличи хубавата наша България съ хиляди пжти въ очитѣ на сичкиятъ свѣтъ, тѣй щото лакомитѣ уста на сѣверния медведъ ще ся укажатъ много малки за да я погълне и унищожи и Българина ще дише свободно божественитѣ свой розевъ ароматъ и вечно ще добрува райската розева долина, която е една единичка по цѣлото лице на земята.

Фазитѣ на животътъ отъ люлката до гробътъ.

Францускийтъ Д-ръ Кесней е публикувалъ интересната книга съ горнето заглавие, въ която той описва разнитѣ периоди на чловѣческото тѣло, отъ първийтъ дѣтински гласъ до послѣдното издихание на старѣца.

Отъ съдържанието на въпросната книга, излиза, че чловѣческиятъ животъ дѣйствително е подчиненъ на единъ законъ, който безъ много затруднения, може се откри

благородие! (Леонтиевъ изново преминава налѣво).

Леонтиевъ. Не, ти помисли, помисли си хубавичко: зацо тя азъ държа?

Щуракъ. Да чистя бутушитѣ.

Леонтиевъ. Е, е! Още за какво? за какво?

Щуракъ. И за самовара.

Леонтиевъ. Ти нѣщо по-важно кажи . . . зацо ми си ти потрѣбенъ?

Щуракъ. Не мож да зная, вашеское благородие!

Леонтиевъ. И азъ не мож да зная. Други да е, щѣше отдавно да те испрати въ ротата, а азъ, ето че се мжя още съ тебе . . . Нали си е привычка! Ще мя накаже Богъ съ такава привычка. Почакай тукъ, азъ сега ще напиша командировка — ще я занесешъ. (Сѣда да пише).

Щуракъ. Слушамъ, вашеское благородие. (Анна Ив. влиза изъ първитѣ врата и, като вижда полковника, спира сѣ оплашено).

III.

Анна Ив., Полков. Леонтиевъ и Щуракъ.

Анна Ив. А! ти си дошълъ.

Леонтиевъ. Какво ти тѣй стана? Зацо тѣй приклѣкашъ като нѣкоя слабосилна команда?

Анна Ив. Никифоре, ти хубаво знаешъ, че азъ не тѣрия да ми се приказватъ такива думи! . . . Слѣдва.

ли има тукъ да разбирамъ? Махмутката си е пакъ Махмутка, — той си е сжция. Може-би ти да неси го виждалъ, а азъ съ него бѣхъ и приятель . . . Колко пжти сме си приказвали; той на менъ — по турски, а азъ нему по моему; той на менъ за своя животъ, а азъ нему за своя . . . Какъ мож азъ да го не зная!?

Влиза полковникъ Леонтиевъ.

Леонтиевъ. Фу! Боже Ти мой, каква е горещина . . . (Отива къмъ прозореца). Дайми зелтерска водж.

Щуракъ. Никакъ нѣма, вашеское благородие!

Леонтиевъ. Какво?

Щуракъ. Излѣзоха и заповѣдаха ми да не казвамъ.

Леонтиевъ. Кой?

Щуракъ. Полковницата, вашеское благородие.

Леонтиевъ. Азъ ти казвамъ, зелтерска водж ми дай.

Щуракъ. Заповѣдаха ми да ви не казвамъ.

Леонтиевъ. Охъ да тя! . . . все забравямъ, че той съ туй си ухо е глухъ и че отъ другия флангъ трѣбва да му се приказва . . . (Преминава отъ лѣвата му странж и се спира). Зелтерска водж ми донеси.

Щуракъ. Всичкитѣ пукнати! Три стжкла бѣха; всичкитѣ пукнати.

Леонтиевъ. Ами ти кѣдѣ си ги

и който е твърдъ удовлетворителенъ отъ точка зрѣние на дълголѣтието; съ условие обаче, да се вземе за типъ единъ човекъ въ свършенна организация, имѣющъ едно добро тѣлосложение, което да знае тѣй добръ да направлява, чтото да не го разваля. Спорѣдъ горний законъ става явно, че човекъ трѣбва да не смѣта случайнитѣ болѣсти а да обрѣща внимание единствено на такъвъ животъ, който е отстраненъ отъ всѣкакъвъ излишкъ нарушающъ здравето му.

Бюфонъ билъ дошълъ до заключение, че животътъ на единъ човекъ е равенъ въ 7 или 8 пѣти повече отъ периода за развитието му; а тѣй както човекъ достига на възраст мѣжду тринадесетата и четрнадесетата си година то неговото съществуване трѣбва да се продължи до сто години.

Флорансъ, бащата на сегашний Министръ на Вънкашнитѣ Дѣла въ Франция, е опредѣлилъ че времето на развитието трае до епохата на свършенното сформирование (уявление) на коститѣ, което време той умножава съ 5. Тая доктрина се у основава на примѣри отъ опити върху разни видове животни. Тѣй напримѣръ, коститѣ на камилата уявяватъ въ 8-та година и тя живѣе четиредесетъ години.— На коньтъ— на 5-та година и той живѣе 25 години.— На лъвътъ и волътъ— въ четвъртата година и тѣ живѣятъ въ 10 години.

Спорѣдъ горната смѣтка, кос-

титѣ на человека като найквато въ двадесетата му година, той живѣе сто години; или както се казва, по нѣкогаши на смѣхъ, той живѣе два пѣти по 50 години; само че послѣднитѣ 50 години се по мъчно преживѣватъ.

Дълго време се е вървало, че въ старо време хората се имали едно много по силно тѣлосложение та за това и билъ живѣли много повече отъ колкото днеска; това вървание е било основано на библията; нъ напоследокъ е изнамѣрено че хронологията прѣвъ миналитѣ вѣковѣ е била много различна отъ нашата; тѣй напримѣръ прѣди Аврама годината се е смѣтала отъ три мѣсеца, а подиръ него отъ 8 мѣсеца и чакъ подиръ Иосифа тя е начнала да се смѣта отъ 12 мѣсеца.— Отъ тука се разбира, защо Еврейскитѣ патриархи по онова време сж ся женили на 70 80 и даже сто години. Тѣзи възрасти смѣтнати по сегашно му излизатъ отъ 20 до 25 години.— Нѣщо съвѣмъ обикновено.

Това мнѣние се потвърждава още и отъ Мойсея, който казва, че чело-вѣчески животъ трае до 75 години, а пѣкъ Давидъ спомѣнува че отъ седемдесетата година напоследъ чело-вѣчески животъ става твърдѣ горчивъ.

Спорѣдъ статистикитѣ, женитѣ, повече достигатъ до по стара възраст отъ колкото мъжѣтѣ. Въ Франция, на 1876 г. мъжѣтѣ и женитѣ възлизаха на 18 милиона, мѣжду които 223 жени и 101 мъже

достигаха до 99 години.— 180 жени и 42 мъжа— до сто години.— и 102 жени и 40 мъжа — на повече отъ сто години

Въ растояние на единъ вѣкъ, въ Франция, се е смѣтнало, че само 16 души сж достигнали на възраст отъ 120 до 158 години. Въ 19-й вѣкъ най възрастний человекъ е била една жена именно Мария Пиронъ отъ Хотъ—Гаронский Департаментъ—Тя е умрѣла на 138 годишна възраст.

Причината, която прави женитѣ да живѣятъ повече е, по всѣка вѣроятность, тѣхнийтъ по умѣренъ животъ.

Забѣлѣжено е, че богатитѣ повече живѣятъ отъ сиромаситѣ.

(Jnd. B.)

РАЗНИ.

Избранницитѣ отъ колъ и вѣже за тукашната Окрѣжна Коммиссия, като съзнаватъ най послѣ, че ся изгубили всѣка надежда за довѣрие, намислили да хитруватъ, тѣй щото да могатъ да спечелятъ отново изгубеното. За тая цѣль тѣ рискували по 3 лева за 6 мѣсеци. Отъ една страна цѣльта е благородна, нъ отъ друга ний ще имъ кажемъ, че съ по 3 лева за 6 мѣсеца абонаментъ, предсѣдателско мѣсто не се купува, нито пѣкъ ще има вече ония хлапета, които ще трѣбва да исправатъ нашитѣ избраници пакъ, като статухи прѣдъ червенитѣ маси.

Трѣбва да се знае и това, че много отъ чалмитѣ ще липеватъ сега отъ тѣхнитѣ лица; спорѣтъ мѣжду Ракита и Телингъ се свърши и Горно Митрополския караманлия не е тука.

Спорѣдъ всичко това, ний дохождаме до убѣдително заключение че краставийтъ . . . . . не ще има случайтъ да спечели довѣрието на гражданитѣ.

Прѣди една седмица замина прѣвъ градътъ ни Министра на Финанситѣ Г-нъ Салабашевъ, като преспа една нощъ. Той биде твърде любезно приетъ и испратенъ, отъ гражданитѣ и чиновницитѣ. Прѣди трѣгванieto си, той прие всичкитѣ чиновници отъ разнитѣ учрѣждения и нѣколко представители отъ гражданитѣ, съ които разговаря дълго време, относително економическото състояние на населението и мѣркитѣ, които би трѣбвало да се взематъ за подобрѣнието му.

Единъ приятель ни съобщава, че предсѣателя на тукашната Окрѣжна Постоянна Коммисия Н. Вълчовъ много често спалъ на четрнадесетъ. Това негово спание се усилявало още повече, когато дохождали нѣкои високо стоящи лица.

СТАТИСТИКА

За смъртнитѣ случаи въ Градътъ Плъвенъ, отъ 1-й Мартъ до 1-й Априлий 1890 грд.

№ по редъ.	ПАЗВАНИЕ НА БОЛѢСТИТЪ.	Мъжъ	Женъ	Дѣтца.	В сичко.	Забѣлѣжка.
1	Pneumonia Catarrhalis	4	2	6	12	Остро възпаление на бѣлитѣ дробове.
2	Pneumonia Cruposa .	2	2	6	10	Крупозно възпаление на бѣлитѣ дробове.
3	Pneumonia Chronica..	2	1	3	6	Хроническо възпаление на бѣлитѣ дробове.
4	Tuberculosis	3	3	—	6	Охтика.
5	Scruphulosis	—	—	1	1	Живница.
6	Ante termintum	—	—	3	3	Прежде временно.
7	Anemia	—	1	1	2	Малокръвие.
8	Angina cruposa	—	—	3	3	Крупозно възпаление на гърлото.
9	Angina Dyphtheritica.	—	—	5	5	Гнила жаба
10	Laryngitis	—	—	1	1	Възпаление на гърлото.
11	Jebris Puerperalis	—	2	—	2	Отравяне на кръвта послѣ раждане.
12	Tussis convulsiva	—	—	2	2	Черна кашлица.
13	Epilepsia	1	1	10	12	Черна болѣсть (падача).
14	Hydrops	1	—	—	1	Воданки (отичание).
15	Syphilis Tertiona	—	1	—	1	Сифилисъ.
16	Catar. Intestinalis.	1	—	—	1	Възпаление на червата.
17	Marasmus	4	4	—	8	Старостъ.
Сумма:		18	17	41	76	

Забѣлѣжка: Горнитѣ болѣсти се разпредѣлятъ: А 1) Епидимически Pneumonia Catarrhalis (остро възпаление на бѣлитѣ дробове), 2. Pneumonia cruposa (крупозно възпаление на бѣлитѣ дробове) 3. Pneumonia chronica (хроническо възпаление на бѣлитѣ дробове) 3. Angina Dyphtheritica (гнила жаба) която се намира въ VIII и IX кварталъ, горни Плъвенъ и кованлъшката махля). 4. Tussis Convulsiva (черна кашлица), 5. Angina cruposa (крупозно възпаление на гърлото) 6. Laringttis (възпаление на гърлото)

В. 1. Ендемически Tuberculosis (охтика). С. 1. И други болѣсти: 1. Ante termintum (преждевременно). 2. Anemia (мало-кръвие) Scruphulosis (живница) 4. Epilepsia (черна болѣсть (падача) 5. Hudrops (водянски отокъ) 6. Catar. intestinalis (възпаление на червата) 7. Siphilis Tertiana (сифилисъ) 8. Marasmus (старостъ)

И. Д. Плъвенски градски Мъртвотроветрътель Фелдшеръ: Хр. Ц. Моневъ.